

از هزاران سال قبل، اسب به‌عنوان دوستی وفادار در کنار انسان به زندگی ادامه داده است. اسب تنها حیوانی است که مسابقه‌های مخصوص آن، در المپیک وجود دارد. تاکنون این شانس نصیب هیچ حیوان دیگری نشده است.

آشنایی با ورزش اسب سواری

ورزش نجیب!

چه کسانی می‌توانند سوار کاری کنند؟

با توجه به اینکه اسب سواری در اصل رقابت بین اسب‌ها و تعیین توانایی‌های این حیوانات است، جنسیت سوار کار در مسابقه‌ها اهمیتی ندارد. به همین دلیل، در مسابقه‌های «پرش» و «درساژ»، سوار کاران مرد و زن در یک مسابقه شرکت می‌کنند و از رقابت جداگانه مردان و زنان خبری نیست.

فایده‌های اسب سواری برای کودکان

هرچند سوار کاران حرفه‌ای حتی تا زمان پیر شدن هم می‌توانند به این رشته بپردازند، اما آموختن سوار کاری در کودکی و آشنایی انسان با اسب می‌تواند حس مسئولیت‌پذیری را در کودک بالا ببرد. از طرف دیگر، شرایط متفاوتی که در مسابقه «کورس» یا «پردن» از روی مانع» به وجود می‌آید، سبب می‌شود که انسان بیاموزد چگونه در شرایط مختلف و سخت از خود واکنش نشان دهد.

اسب در فرهنگ ایرانی و اسلامی

ایرانیان باستان به حیوانات بسیار اهمیت می‌دادند؛ به طوری که با کشتن هر گونه حیوانی مخالف بودند. «اسب» از جمله حیواناتی بود که ایرانیان از آن فراوان استفاده می‌کردند و به همین دلیل، مورد احترام همه طبقات مردم بود. در فرهنگ اسلامی هم اسب جایگاه بالایی داشت، به طوری که پیامبر اسلام (ص) توصیه کرد که به فرزندان خود شنا و اسب سواری آموزش دهید.

انواع رقابت‌های اسب سواری

مهم‌ترین رقابت‌های اسب سواری عبارت‌اند از:

■ **پرش یا اسب:** در این رقابت، اسب باید از موانع گوناگونی که در محل مسابقه قرار دارند عبور کند و در کمترین زمان ممکن، مسابقه را به پایان برساند.
 ■ **کورس:** در این مسابقه، اسب‌ها مسیری را طی می‌کنند و برنده‌ای است که زودتر از همه از خط پایان بگذرد.

■ **درساژ:** در این رقابت، اسب باید حرکات نمایشی انجام دهد. اسبی که بیشترین امتیاز را کسب کند، برنده خواهد بود.

پرش با اسب

■ مسابقه پرش با اسب رقابتی است که طی آن سوار کار باید در محوطه‌ای محصور از روی موانع مشخص بپرد و با کمترین خطا مسیر را به پایان برساند. به این ترتیب، ورزشکارانی در این رشته امکان موفقیت پیدا می‌کنند که علاوه بر مهارت در سوار کاری، صاحب اسبی با توانایی بالا و فرمان‌برداری کافی از سوار کارشان باشند.

■ در مسابقه پرش با اسب رقابت‌های جهانی و المپیک، اسب‌ها دست کم هشت‌ساله و در سایر مسابقه‌های بین‌المللی شش سال‌اند.
 ■ محوطه محصور که مسابقه در آن برگزار می‌شود، «مانژ» نام دارد. قبل از مسابقه، سوار کاران تنها یک بار حق دارند که وارد مانژ شوند و مسیر رقابت را بررسی کنند.

خطاها و امتیازها در پرش با اسب

در پرش با اسب، سوار کاران می‌کوشند که بدون خطا و در کمترین زمان ممکن، مسیر ۵۰۰ متری مسابقه را طی کنند. در طول مسیر، ۱۵ مانع قرار داده می‌شود که اسب باید به ترتیب شماره از روی همه آن‌ها بپرد و مسیر مسابقه را در ۸۶ ثانیه طی کند؛ در غیر این صورت، به ازای هر ثانیه، یک خطای زمانی به سوار کار و

اسب تعلق می‌گیرد. اگر پای اسب به مانع برخورد کند و آن را ببیند، چهار خطا به حساب ورزشکار منظور می‌شود. در صورتی که اسب از پریدن خودداری کند، چهار خطا به حساب اسب منظور می‌شود و فرصت دیگری برای پرش از آن مانع به او داده می‌شود. اما اگر باز هم از پرش امتناع کند، از مسابقه اخراج خواهد شد.

اسب‌دوانی (کورس)

در این رقابت، اسب‌ها در مسیری معین داخل یک پیست با هم مسابقه می‌دهند و هر اسبی که زودتر از خط پایان عبور کند، برنده مسابقه خواهد شد. میدان اسب‌دوانی «اسپریس» نام دارد و مسابقه‌های کورس در مسافت‌های ۱۰۰۰، ۱۲۰۰، ۱۶۷۰ و ۲۴۰۰ متر برگزار می‌شوند. پیست سوارکاری بیضی‌شکل و هر دور آن ۱۶۷۰ متر است. مهم‌ترین ویژگی یک پیست، داشتن برج دیده‌بانی برای قضاوت دقیق داوران است.

رقابت کورس در ایران

مسابقه بین سریع‌ترین اسب‌ها در ایران قدمتی چند هزارساله دارد و به دوران هخامنشیان باز می‌گردد. اما رقابت در پیست مخصوص اسب‌دوانی (کورس) به شکل امروزی به دوران قاجار برمی‌گردد و رقابت‌های سالانه‌ای که در نوروز در حضور پادشاهانی چون ناصرالدین‌شاه برگزار می‌شد. از حدود ۸۰ سال قبل، این رقابت‌ها شکلی منظم‌تر یافتند و رقابت‌های کورس همه‌ساله برگزار شدند و شرط‌بندی روی اسب‌ها نیز رواج یافت. می‌توان به مسابقه‌های شهر گنبد اشاره کرد.

لباس سوارکار

در تمام مسابقه‌های سوارکاری، اسب‌سوارها از چکمه‌های بلند (تا زیر زانو) و شلوارهای کشی تنگ و چسبیده به بدن استفاده می‌کنند. چکمه روی شلوار قرار می‌گیرد. کلاه سوارکاران مسابقه‌های سرعت نیز گرد، لبه‌دار و مقاوم به ضربه است تا در صورت سقوط سوارکار آسیب کمتری به وی برسد.